

Nagyobb, mint Kálvin Istene

Vallásközi gyülekezet Hollandiában

„Keresztény vagyok, gyakorlom a zen-meditációt, és becsülöm a buddhista spiritualitást; a barátom liberális zsidó, de szoros kapcsolatban áll a muszlim szufi-hagyománnyal is.” Eféle hitvallásokat manapság egyre gyakrabban lehet hallani. Ha az emberek nem valamelyik vallási közösséget követik, hanem különböző spirituális hagyományokat kapcsolnak össze új egységgé, „patchwork-vallásosságról” beszélünk. Hogy aztán valóban patchwork, magyarul foltokból álló dolog keletkezik-e, vagy harmonikus új alkotás, az illető vallási érzékenységétől függ.

„Pontosan ezeknek az embereknek akarok ajánlatot tenni az elmélyülésre és a találkozásra”, mondja *Joan Elkerbout* holland teológusnő. „Meghívom őket, hogy alkossanak gyülekezetet.” A 40 éves teológusnő maga is tapasztalta: családjának protestáns hite nem elegendő ahhoz, hogy választ adjon az élet döntő kérdéseire. „Milyen meditációs gyakorlatuk van például a protestánsoknak?”, kérdezi egy protestáns lelkész lányaként. „És Isten, az élet titka, nem nagyobb-e Kálvin Istenénél?”

Joan Elkerbout először szociális munkásnak tanult. Sikeres tanácsadási központot alapított az agresszív iskolai és családi viselkedés leküzdésére. De azután valami visszahúzta eredeti vallási érdeklődéséhez: Az *Interfaith Movement* [Vallásközi Mozgalom] keretében, az USA-ban megismerkedett a nagy vallások misztikusaisával. A vallásközi párbeszéd mozgalma ott számos meditációs központot, találkozási pontot és kiképzőhelyet tart fenn, és új típusú lelkészek és lelkésznők kiképzése is folyik: a jelölteket megismertetik a nagy vallásokkal, és megtanulják, hogyan tartsanak istentiszteleteket különböző hagyományokból vett elemekkel. A jövőd lelkészeket arra is oktatják, hogy új szertartásokat alkítsanak ki eltérő spiritualitású emberek részvételével.

Az elmúlt évben *Joan Elkerbout* ot is „interfaith”-lelkésszé avatták. „Ez csodálatos esemény volt számomra: a New York-i nagy, gótikus *Riverside Church* zsúfolásig megtelt; egykor itt prédikált Martin Luther King és Nelson Mandela is.” Avatási ünnepségén minden nagy világvallás képviselője részt vett, s az afrikai vallások képviselői is jelen voltak, senkit sem akartak kizárni: „Mert nekünk az a célunk, hogy feltárjuk és támogassuk azt, ami minden spirituális hagyományban közös, és ami összeköti őket.”

Holland közösségének a *Renaissance-Movement* nevet adta *Joan Elkerbout* – ami nagyon igényes megnevezés. A tolerancia újjászületéséről, valamiféle vallási „reneszánszról” van itt szó, a „sense” elem pedig arra utal, hogy a sok bölcsességi hagyomány új értelmét keresik. Istentiszteleteiken a különböző szentírásokból vett szövege-

ket olvas fel *Joan Elkerbout*. „Azután közösen hallgatunk és meditalunk. Van fényszertartásaink és a természetben tartott istentiszteleteink, van szakrális tánc. Kizárólag arra törekszünk, hogy közel kerüljünk az élet mindnyájunk számára közös alapjához, akit sokan Istennek hívnak.”

Egyik inspirálójának *Wayne Teasdale* katolikus szerzetest (1945-2004) tartja *Joan Elkerbout*: *Teasdale* nemcsak *Ken Wilber* filozófust ismerte jól, hanem a már szintén elhunyt bencés szerzetest, *Bede Griffith*-t is, aki sok éven át élt az egyik indiai asramban, teljesen átadva magát a hindukkal folytatott párbeszédnek. „*Teasdale*, aki barátságban volt a Dalai Lámával is, és a *Világvallások Parlamentjének* létrehozásáért küzdött, arra tanított minket, hogy az emberiség jövője a párbeszéd, nem pedig a felekezetiesség.”

A sokvallású gyülekezet újszerű kínálata egészen sajátos választ is jelent a holland társadalomban bekövetkezett fejleményekre. Hollandiában az embereknek több mint a fele nem tartozik egyetlen egyházhoz sem, de a közvélemény-kutatásokban „spirituális érdeklődésűeknek” nevezik magukat. „A béke azzal kezdődik, hogy megnyílunk a másik világnézete felé is, hogy tanuljunk tőle”, mondja *Joan Elkerbout*. „Csak így győzhetjük le az idegenkedést. A bázis már most megéljük a gyülekezetben: nem tanak és dogmának hívják, hanem együttérzésnek és szeretetnek.”

Az új vallásközi közösség első istentiszteleteit a szabadelvű protestánsok, az ún. *remonstránsok* templomaiban tartották. Minél inkább növekszik azonban a mozgalom, nyilván annál sürgetőbbé válik, hogy saját „templomai” legyenek. A vallásközi gyülekezet fontos kínálattá válhatna abban a társadalomban, amely egyre nagyobb teret ad túlzottan jobboldali politikusoknak és a muszlimok olyan esküdt ellenségeinek, mint Geert Wilders. A gyűlölet és az előítélet légkörének leküzdése sürgető feladat, amellyel eddig nem néztek szembe Hollandia nagy egyházai.

Forrás: Publik-Forum, 2010/16

További tájékozási lehetőség:
www.renaissensemovement.nl

